

BESLUT

2020-02-03

Dnr: 19/02406,
2560, 2659 och
2665**SAKEN**

SVT Nyheter Blekinge, SVT1, 2019-05-27 kl. 18.35 och 19.35, 2019-05-28–29, kl. 18.33 och 19.55, 2019-05-31, kl. 18.33 och 19.55, 2019-08-16 kl. 18.33 och 19.55 samt SVT2, 2019-05-27–29 kl. 21.45 och, 2019-08-16, kl. 21.25, inslag om att politiker avgått och en kritiserad bild; fråga om opartiskhet, saklighet och respekt för privatlivet

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om respekt för privatlivet.

INSLAGEN

Den aktuella bilden visades i alla inslag förutom i de inslag som sändes den 16 augusti 2019.

Inslaget i SVT1 den 27 maj 2019, kl. 18.35

I påannonseringen sades att en sverigedemokrat (SD) avgått efter en kritiserad bild. Därefter sa nyhetsuppläsaren följande.

Ja, det moderata kommunalrådet [NN] publicerade under helgen en bild med sexuella anspelningar på sociala medier och den här bilden har nu väckt starka reaktioner. Nu hålls interna möten för att utreda hur samstyret [kommun] ska gå vidare.

Samtidigt som nyhetsuppläsaren pratade visades den aktuella bilden och en skylt med texten "[Kommun] – krismöte efter sexbild" syntes. En reporter sa bland annat att bilden skapat rubriker efter att den lades ut av NN samt att kommunstyrelsens ordförande tog avstånd från den och beskrev den som en tankekurpa som slutade i en omdömeslös handling. Reportern sa även att NN inte kunnat nås under dagen och att den enda kommentaren hon gett var till Aftonbladet.

NN hade då sagt att bilden skulle ses som ett skämt och ett inlägg i debatten om en SD-politiker.

Nyhetsuppläsaren sa sedan att den SD-politiker som medverkade på den hårt kritiserade bilden avgått med omedelbar verkan och att även att en annan moderat politiker på bilden skulle avgå enligt flera källor. Avslutningsvis sa han följande.

Samtidigt väljer [kommun] kommunal, kommunledning att gå ut och ta kraftigt avstånd från [NN:s] agerande.

Inslaget i SVT1 den 27 maj 2019, kl. 19.35

Inslaget inleddes med att nyhetsuppläsaren sa följande.

Det moderata kommunalrådet [NN] i [kommun] publicerade under helgen en bild med sexuella anspelningar på sociala medier och den här bilden har nu väckt starka reaktioner.

Samtidigt visades bilden och en skylt med texten "[Kommun] – Krismöte efter sexbild". Därefter följde en klippt version av reportaget som visats i den tidigare sändningen. Bland annat sa reportern att kommunstyrelsens ordförande tog avstånd från NN:s agerande. Nyhetsreportern sa sedan att NN söktes för en kommentar under dagen men utan framgång. Inslaget avslutades med att nyhetsuppläsaren sa att de två andra politikerna på bilden avgått samt att kommunledningen tog kraftigt avstånd från NN:s agerande.

Inslaget i SVT2 den 27 maj 2019, kl. 21.45

Inslaget påannonserades med nyheten att två av de tre politikerna som figurerat på bilden avgått. Därefter var inslaget i huvudsak likalydande med det inslag som sändes kl. 19.35 samma dag och den aktuella bilden visades. Nyhetsuppläsaren beskrev bland annat bilden som en bild "med sexuella anspelningar" och sa att NN inte kunnat nås under dagen och att kommunstyrelsen tagit kraftigt avstånd från NN:s agerande. Inslaget avslutades sedan med att nyhetsuppläsaren sa följande.

Och imorgon kväll kommer samstyret fortsätta sitt krismöte där [NN:s] framtid i [kommun] kommunpolitik kommer att avgöras.

Inslagen i SVT1 den 28 maj 2019, kl. 18.33 och 21.45

Inslagen var i stort sett likalydande och påannonserades av nyhetsuppläsaren som sa att krismötena avlöste varandra i den aktuella kommunen efter "skandalbilden". Nyhetsuppläsaren sa sedan att krismötena berott på att tre politiker från den styrande koalitionen fått lämna sina uppdrag. Samtidigt visades den aktuella bilden. Ett reportage visades sedan där SD:s kommunalråd bland annat sa att hon var tagen och att det hade varit känslösamt. En reporter sa att alla tre politiker på skandalbilden avgått och att den stora frågan kanske var om samstyret skulle kunna vara kvar utan det moderata kommunalrådet NN. SD:s

kommunalråd sa bland annat att detta gällde individer som betett sig illa men att de lämnat sina uppdrag och tagit ansvar för vad de gjort. Hon sa även att de ville försöka återbygga det förtroende som minskat och att det inte skulle påverka koalitionen. Nyhetsuppläsaren sa sedan att NN sökts under dagen utan framgång.

Sedan följde ytterligare nyhetsrapportering från kommunen. Bland annat beskrev nyhetsuppläsaren återigen den aktuella bilden som ”skandalbilden” och sa att kommunens kommunalchef anmälts till Justitieombudsmannen efter att kommunledningen publicerat ett pressmeddelande där de tog kraftigt avstånd från det egna kommunalrådets agerande.

Inslaget den 28 maj 2019, kl. 19.55

Inslaget saknade påannonsering och var en kortare variant av de inslag som sändes kl. 18.33 och 21.45. Den aktuella bilden visades i inslaget. Inslaget avslutades med att nyhetsuppläsaren sa att NN sökts utan framgång.

Inslagen den 29 maj 2019

Inslagen var i huvudsak likalydande och inleddes med följande påannonsering.

Och efter skandalbild och politikeravhopp, nu ställer forskaren [namn] krav på utbildning av politiker i [kommun].

I samtliga inslag visades sedan bilden och även nyhetsuppläsaren beskrev den som ”skandalbilden”.

Inslagen den 31 maj 2019

Inslagen var i stort sett likalydande och inleddes med att en nyhetsuppläsare sa att de styrande partierna i en kommun skakats av tunga politikeravhopp samma vecka. Samtidigt syntes den aktuella bilden. Moderaternas nya gruppleadare i kommunen intervjuades sedan av en reporter.

Inslagen den 16 augusti 2019

Inslagen var likalydande och handlade om att NN övervägde en lokalpolitisk comeback. Nyhetsuppläsaren sa bland annat att NN tvingats avgå efter att ha publicerat en simulerad gruppsexbild i sociala medier. Den aktuella bilden visades inte.

ANMÄLNINGARNA

Inslagen har anmälts av NN och ytterligare en person. Mot bakgrund av anmälningarna har nämnden granskat inslag den 27–29 samt 31 maj 2019. NN anför sammanfattningsvis följande.

Bilden var ett skämt och togs som ett led i att ironisera över debatten kring en

politiker från SD. NN tog sedan bort bilden.

Bilden har inte något med gruppsex att göra. Gruppsex innebär att flera nakna personer penetreras samtidigt vilket uppenbart inte är fallet då alla på bilden är fullt påklädda. Till bilden fanns en text där det framgick att den var ironisk som Sveriges Television AB (SVT) valde att medvetet missuppfatta. Konsekvenserna av att SVT förvrängde meningen med bilden, som var en privat bild på NN:s stängda Facebook-sida, har varit värre än om NN tagit livet av någon. Även NN:s familj med samma efternamn har hängts ut och fått lida för den tolkning SVT har gjort.

Tillsammans med NN:s namn har ”gruppsexbilden”, mot NN:s vilja, blivit ett begrepp, något som lett till att alla med samma efternamn måste stå till svars för vad SVT fabulerat ihop. NN känner sig oerhört kränkt över hur SVT har pekat ut henne och kopplat ihop hennes ovanliga efternamn med ordet ”gruppsex”. Uthängningen av NN:s namn och bild har genererat mängder av meddelanden som beskriver henne som någon sorts sexfanatiker där hennes efternamn förlöjligas.

NN har även anmält inslag som sändes den 16 augusti 2019 där hon är kritisk till att SVT fortsatt beskriva bilden som en ”gruppsexbild” och som att den ”anspelade på gruppsex”. NN anser även i denna anmälan att hennes efternamn felaktigt kopplades ihop med ord som inte är relevanta för henne och att den kopplingen är kränkande.

NN har även anmält inslag den 15 augusti 2019 som ska ha sänts i SVT Blekinge. Granskningsnämnden har inte hittat några inslag som motsvarar anmälarens beskrivning. Nämnden lämnar därför denna del av anmälan utan åtgärd.

NN har utöver detta anmält artiklar på programföretagets webbplats.

Ytterligare en anmälare har anmält ”Nyheterna” den 28 maj 2019 och anför sammanfattningsvis följande.

Alla som delar NN:s efternamn framstod på ett dåligt sätt och vanhedrades. Inslaget var osakligt och förmedlade en nyhet över hela landet utan att först kritiskt granska den. Anmälaren är även kritisk till saker som skrivits i olika tidningar och på webbplatser och tar upp situationer han anser har tystats ned.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslagen stämmer överens med kraven på opartiskhet och saklighet samt bestämmelsen om respekt för privatlivet. SVT anför sammanfattningsvis följande.

SVT Nyheter Blekinges huvudfokus i nyhetsrapporteringen var händelse-utvecklingen i kommunens politiska ledning efter att NN hade publicerat den aktuella bilden på sig själv och två andra toppolitiker på sociala medier. Redaktionen beskrev i sina inlägg att bildpubliceringen hade orsakat starka reaktioner som lett till krismöten i kommunens ledning och så småningom till avhopp av de politiker som fanns med på bilden. Bilden hade ett motiv som förde tankarna till en sexuell handling i grupp.

NN hade tidigare blivit kritiserad för en text på sin blogg där hon hade haft synpunkter på en polisanmälan och medias hantering av en politikers påstådda sexuella trakasserier. Bildpubliceringen på sociala medier var enligt NN en skämtsam kommentar till detta. *SVT Nyheter Blekinge* citerade vid de första publiceringarna anmälarens uttalande att bilden skulle ses som ett skämt.

Redaktionen valde att använda olika ordval för att beskriva bilden: ”bild med sexuella anspelningar”, ”sexbild”, ”skandalbild”, ”simulerad gruppsexbild” och ”anspelad på gruppsex”. Inte vid något tillfälle sades att det handlade om gruppsex utan att det var en bild som förde tankarna till gruppsex, alternativt att det var en bild som hade orsakat skandal.

Vad gäller namnpubliceringen var allmänintresset så stort att det uppvägs ett eventuellt intrång i privatlivet. NN var vid tidpunkten kommunalråd i en kommun, vice ordförande i kommunstyrelsen och lokal gruppleadare för Moderaterna.

NN:S KOMMENTAR

Att man använder olika epitet som ”simulerad” eller att det ”anspelas på” innan ordet gruppsex spelar ingen roll då det fortsatt är ordet ”gruppsex” som är missvisande.

NN har förståelse för att det skrivs om bilden men inte för den koppling SVT gjort av hennes namn och ordet ”gruppsex”. Det är just ordet som NN vänder sig mot. Att bilden beskrivs med andra ord är förståeligt men det är inte på något sätt en bild som inkluderar någon form av gruppsex.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändnings-tillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska respektera den enskildes privatliv i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat (15 § i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämndens uppgift är att pröva om innehållet i sända program överensstämmer med bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagens sändningstillstånd. Den del av anmälningarna som rör artiklar i tidningar och på webbplatser lämnas därför utan åtgärd.

Kraven på opartiskhet och saklighet

I inslagen beskrevs den publicerade bilden som en bild med sexuella anspelningar, ”skandalbilden” och som en ”gruppsexbild”. NN vänder sig mot beskrivningen av bilden som en ”gruppsexbild”. Mot bakgrund av de sexuella anspelningar som gjordes i bilden och att det på olika sätt tydligt framgick att den var en ironiskt avsedd arrangerad bild som anspelade på sex och inte föreställde personer som genomförde sexuella handlingar strider inslagen inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Vad anmälarna i övrigt anfört medför inte heller att inslagen strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Bestämmelsen om respekt för privatlivet

Mot bakgrund av NN:s tidigare ställning som förtroendevald politiker anser nämnden att inslagen inte strider mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Jenny Englund Grass.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Jenny Englund Grass

Originalhandling med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.